

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 13.2.2008
COM(2008) 67 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Ziņojums par FRONTEX aģentūras novērtējumu un turpmāko attīstību

{COM(2008) 148}
{COM(2008) 149}
{COM(2008) 150}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Ziņojums par *FRONTEX* aģentūras novērtējumu un turpmāko attīstību

I. IEVADS

1. Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*FRONTEX*) izveidoja ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2007/2004¹ (turpmāk tekstā – „*FRONTEX* regulu”), ko pieņēma 2004. gada 26. oktobrī. Aģentūra sāka darbību 2005. gada oktobrī.
2. *FRONTEX* mērķis ir uzlabot Eiropas Savienības dalībvalstu ārējo robežu integrētu pārvaldību, veicinot un pilnveidojot esošo un turpmāko Kopienas pasākumu piemērošanu, kas saistīti ar ārējo robežu, proti, ar dalībvalstu sauszemes un jūras robežu un to lidostu un ostu pārvaldību, uz ko attiecas Kopienas tiesību normas par to, kā personas šķērso ārējās robežas.
3. 2004. gada Hāgas programmā Eiropadome pieprasīja, lai Komisija līdz 2007. gada beigām iesniegtu *FRONTEX* aģentūras politisku novērtējumu. Novērtējumā vajadzētu iekļaut pārskatu par aģentūras uzdevumiem, kā arī novērtēt, vai aģentūrai pašai vajadzētu risināt jautājumus, kas skar citus robežu pārvald[ība]s aspektus, tostarp pastiprinātu sadarbību ar muitas dienestiem un citām kompetentām iestādēm, kas atbildīgas par preču drošības jautājumiem. Saskaņā ar rīcības plānu par to, kā īstenot Hāgas programmu², jāiekļauj arī novērtējums par valstu ekspertu grupu darbību un praktisko iespēju izveidot Eiropas robežsardzes sistēmu. Šis paziņojums ir Komisijas atbilde uz minēto pieprasījumu.
4. Ņemot vērā to, ka aģentūra darbojusies īsu laiku, tajā novērtēti līdzšinējie rezultāti, veicot katru no *FRONTEX* galvenajiem uzdevumiem, t.i., *FRONTEX* regulas³ 2. panta 1. punkta a)-g) apakšpunktā noteikto. Tajā tiks iekļauti ieteikumi pasākumiem, ko var veikt īstermiņā aģentūras pašreizējo pilnvaru robežās, un izklāstīts ilgtermiņa redzējums par *FRONTEX* turpmāku attīstību.

Sīki statistikas dati par *FRONTEX* pasākumiem 2006.–2007. gadā ir ietverti atsevišķa pielikumā, tostarp informācija par katras darbības mērķiem un rezultātiem, kā arī sīkāka informācija par sasniegto attiecībā uz dažādiem aģentūras pasākumiem. Šim paziņojumam ir pievienots ietekmes novērtējums.

¹ OV L 349, 25.11.2004., 1. lpp.

² OV C 198, 12.8.2005., 1. lpp.

³ Minētajā regulā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) 863/2007, ar ko izveido mehānismu ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību izveidei („*RABITs* regulu”), (OV L 199, 31.7.2007., 30. lpp.).

5. 2008. gadā *FRONTEX* valde pasūtīs neatkarīgu ārēju novērtējumu, kas jāveic saskaņā ar *FRONTEX* regulas 33. pantu. Šo neatkarīgo tehnisko un regulējuma novērtējumu veic, pārbaudot, cik efektīvi aģentūra izpilda savus uzdevumus, tajā arī novērtē aģentūras un tās darba prakses ietekmi un ņem vērā ieinteresēto personu viedokļus gan Eiropas, gan valstu līmenī.

II. NOVĒRTĒJUMS – SASNIEGUMI 2005. – 2007. GADĀ

A. Operatīvās sadarbības starp dalībvalstīm ārējo robežu pārvaldības jomā koordinācija

Kopīgie pasākumi un eksperimentālie projekti

6. Aģentūra 2006. un 2007. gadā ir īstenojusi kopīgus pasākumus pie visu veidu robežām, attiecīgi 5 un 4 operācijas pie jūras robežām, 2 un 10 operācijas pie sauszemes robežām un 2 un 5 operācijas pie gaisa robežām, kā arī papildus 3 un 2 operācijas attiecīgi 2006. un 2007. gadā, aptverot vairāku veidu robežas. Papildinot kopīgos pasākumus, kopumā 2006.-2007. gadā īstenoti 10 eksperimentālie projekti.
7. Dalībvalstu līdzdalība kopīgajos pasākumos var būt gan viena eksperta nosūtīšana, gan aprīkojuma, piemēram, kuģošanas līdzekļu un lidaparātu nosūtīšana. Vidēji operācijās pie jūras robežām piedalījās 7 dalībvalstis, pie sauszemes robežām – 9, bet pie gaisa robežām – 11 (kopā 2006.–2007. gadā). Operācijās pie jūras robežām, kurās bija iesaistītas jūras patruļas (7), 1 līdz 4 dalībvalstis ir piedalījušās ar aprīkojumu, kas bija lidaparāti, kuģošanas līdzekļi vai helikopteri katrā no minētajām operācijām, atskaitot uzņemošās valsts pienesumu, proti, 0 līdz 2 kuģošanas līdzekļus katrā operācijā.
8. Ņemot vērā nepieciešamību nosūtīt aprīkojumu uz operācijām pie jūras robežām, to attiecīgās izmaksas – vidēji 2,7 miljoni euro – ir ievērojami lielākas nekā operācijām pie sauszemes un gaisa robežām, kas attiecīgi bija 83 000 un 194 000 euro.
9. Kopīgo pasākumu rezultātus nevar apkopot vienīgi izmērāmā izteiksmē. Ir arī citi ieguvumi, piemēram, paraugprakses un informācijas apmaiņa dalībvalstu starpā un ikdienas sadarbības veicināšana starp valstu robezsardzes iestādēm. Tomēr līdzšinējie izmērāmie rezultāti atzīstami par iespaidīgiem – 2006. un 2007. gadā kopā šo operāciju laikā vairāk nekā 53 000 personu pie robežas aizturētas vai tām liegts ieeļot. Atklāti vairāk nekā 2 900 viltotu vai falsificētu ceļošanas dokumentu un apcietināti 58 nelegālās migrācijas organizētāji.

Citas saistītās iniciatīvas

10. Sekojot Eiropadomes 2006. gada decembra aicinājumam, 2007. gada maijā darbu uzsāka Eiropas patruļu tīkls (*EPN*). *FRONTEX* un attiecīgās dalībvalstis (Portugāle, Spānija, Francija, Itālija, Slovēnija, Malta, Grieķija un Kipra) darbojas uz reģionāla pamata, īstenojot kaimiņos esošo valstu divpusēju sadarbību. Patruļas aptvērušas vienīgi apgabalus attiecīgo dalībvalstu piekrastes tuvumā.

11. Kā 2006. gada oktobrī prasīja Padome, aģentūra, kā paredzēts *FRONTEX* regulas 7. pantā, ir izveidojusi centralizētu pieejamā tehniskā aprīkojuma sarakstu (*CRATE*) par aprīkojumu, ko izmanto ārējo robežu kontrolē un uzraudzībā. *CRATE* datubāzē pašlaik ietverti vairāk nekā simt kuģošanas līdzekļi, aptuveni 20 lidaparāti un 25 helikopteri, kā arī vairāki simti robežkontroles aprīkojuma vienību, piemēram, mobilās radaru stacijas, transportlīdzekļi, termālās kameras un mobilie detektori. Kaut arī to pārsvarā paredzēts izmantot uz divpusēja pamata dalībvalstu starpā, tas sniedz pārskatu par aprīkojumu, ko var izmantot arī kopīgajos pasākumos. Līdz šim pēdējam minētajam mērķim aprīkojums izmantots pavisam nedaudz (vienā gadījumā tika izmantots robežkontroles aprīkojums un vēl vienā – lidaparāts).
12. ES iestādes, dalībvalstis un sabiedrība kopumā no *FRONTEX* aģentūras īpaši gaidījušas, lai tā izvērstu operatīvo sadarbību nelegālās imigrācijas apkarošanai pie dienvidu jūras robežām. Kā liecina līdzšinējie rezultāti, no visiem operatīvajiem pasākumiem, ko veikusi *FRONTEX* aģentūra, tieši šīs operācijas ietver vislielākās izmaksas un resursus. Tomēr dalībvalstu līdzdalība operācijās, kurās iesaistītas jūras patruļas, arvien ir ierobežota salīdzinājumā ar citiem operāciju veidiem.

Ieteikumi

13. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto un tā kā budžeta iestāde 2008. gadam ir ievērojami palielinājusi *FRONTEX* budžetu (pašlaik tie kopumā ir 70 miljoni euro), Komisija uzskata, ka saistībā ar operatīvās koordinācijas īstermiņa attīstību būtiski ir šādi faktori:
 - Pilnībā jāizmanto *CRATE* potenciāls un dalībvalstu saistības, lai nodrošinātu nepieciešamo aprīkojumu operācijām pie jūras robežām. *FRONTEX* tiek aicināta regulāri sniegt atskaites Eiropas iestādēm par reālo aprīkojuma izmantojumu (gan *FRONTEX* koordinētajās, gan dalībvalstu divpusējās operācijās), kā arī par to, cik lielā mērā kopīgajiem pasākumiem reāli nodrošinātais aprīkojums atbilst vajadzībām, kā arī informēt par mehānismu, kā nodrošināt dalībvalstu piedāvātā aprīkojuma pieejamību. *FRONTEX* varētu arī palielināt *CRATE* potenciālu, iepērkot vai īrējot pati savu aprīkojumu.
 - *FRONTEX* regulā paredzēta iespēja izveidot specializētas struktūrvienības dalībvalstīs, kuras aģentūra var izmantot, lai nodrošinātu kopīgo pasākumu vai eksperimentālo projektu praktisko organizēšanu. Ņemot vērā noslieci uz pastāvīgām operācijām un aģentūras uzdevumu attīstību kopumā, nopietni jāapsver šādu struktūrvienību izveide atbilstošos reģionos un/vai attiecībā uz robežkontroles veidiem, prioritāti piešķirot dienvidu jūras robežu struktūrvienībām.
 - *FRONTEX* jāveic analīze par to, kā kopīgos pasākumus var apvienot ar Eiropas patruļu tīklu, jo abiem pasākumiem ir vairāk strukturāls raksturs un jāizvairās no to pārklāšanās.
 - Ņemot vērā būtisko pieaugumu 2008. gadā, Komisija pārskatīs *FRONTEX* budžeta daudzgadu plānojumu pašreizējā finanšu plāna atlikušajam periodam un attiecīgi iesniegs priekšlikumus budžeta iestādei.

B. Palīdzība dalībvalstīm īstenot valsts robežsargu apmācību, tostarp kopēju apmācības standartu noteikšana

14. *FRONTEX* pasākumi apmācības jomā ir turpinājums iepriekšējam *Ad hoc* robežsargu mācību centram, kura pasākumus 2005. gadā pilnībā pārņēma *FRONTEX*. Kopumā ir noorganizēti 97 mācību pasākumi, sanāksmes un darbsemināri, tostarp robežsargu mācību pasākumi un „instruktoru mācības”, kuros kopā piedalījies 1 341 dalībnieks. Pašlaik tiek pārskatīta kopīgā mācību pamatprogramma nolūkā standartizēt robežsargu apmācību visā Eiropā. Lai gan mācību pasākumu ietekmi var novērtēt vien ilgtermiņā, ir skaidrs, ka *FRONTEX* izvēlēta pieeja, kurā tā darbojas kā darbības koordinētājs mācību pasākumiem, kas balstīti uz partnerību ar valstu augstākajām mācību iestādēm, ir izrādījusies sekmīga un to ir vērts izvērst tālāk.

Ieteikumi

15. *FRONTEX* mācību pasākumu galvenajam mērķim arī turpmāk jābūt robežsargu spējām pareizi un konsekventi piemērot Šengenas *acquis*, jo īpaši Šengenas Robežu kodeksu. Tomēr kopīgo pasākumu laikā gūtā pieredze liecina, ka robežsargiem bieži jāsaskaras ar situācijām, kurās personas lūdz starptautisko aizsardzību, vai ar krīzes situācijām jūrā (skat. II.A nodaļu). Komisija uzskata, ka *FRONTEX* būtu jāriko specializēti mācību kursi, tostarp darbinieku apmaiņa, par attiecīgiem Eiropas un starptautiskiem noteikumiem patvēruma jomā, jūras tiesībās un pamattiesībās, lai veicinātu šo normu pilnīgu ievērošanu un konsekventu pieeju situācijām, kas ietver meklēšanas un glābšanas koordināciju.

C. Riska analīzes veikšana

16. Otro gada riska novērtējumu *FRONTEX* iesniedza 2007. gada februārī. Līdz 2007. gada beigām tika iesniegti kopumā 11 īpaši izstrādāti novērtējumi, bet vēl 9 bija paredzēti pabeigt 2008. gada sākumā. *FRONTEX* devusi ieguldījumu Organizētās noziedzības draudu novērtējuma ziņojuma (*OCTA*) izstrādē, un kopā ar Eiropolu iesniegusi ziņojumu par augsta riska maršrutiem saistībā ar nelegālo migrāciju Rietumbalkānos. Papildus šiem novērtējumiem, kas cita starpā sniedz atbalstu dalībvalstīm, tām reaģējot uz jauniem draudiem un galvenos resursus koncentrējot uz noteiktiem robežas posmiem, riska analīzei ir būtiska loma attiecībā uz lielāko daļu aģentūras pasākumu, tostarp atsevišķu kopīgo pasākumu un mācību pasākumu plānošanā. Turklāt loma, kāda *FRONTEX* piešķirta Eiropas Robežu fonda ietvaros, ir būtiska finanšu resursu piešķiršanai dalībvalstīm.
17. 2007. gadā *FRONTEX* tika pieslēgta *ICONet*, lai veiktu informācijas apmaiņu ar dalībvalstīm par riska analīzi, kopīgo pasākumu sagatavošanu un to rezultātiem. *ICONet* tika izveidots ar Padomes Lēmumu 2005/267/EK⁴ un darbojas kopš 2006. gada. Tas ir drošs tīmeklī izvietots tīkls informācijas apmaiņai starp migrācijas pārvaldības dienestiem par nelegālu migrāciju, nelikumīgu ieceļošanu un imigrāciju, kā arī to personu atpakaļnosūtīšanu, kas uzturas nelikumīgi.

⁴ OV L 83, 1.4.2005., 48. lpp.

18. *FRONTEX* piedalās Centra informācijai, apspriedēm un apmaiņām par robežšķēršošanu un imigrāciju *CIREFI* sanāksmēs, kas tiek regulāri rīkotas Padomē. *CIREFI* palīdz dalībvalstīm veikt informācijas apmaiņu par legālo imigrāciju, novērst nelegālo imigrāciju un nelikumīgu uzturēšanos, apkarot cilvēku kontrabandu, uzlabot viltotu un falsificētu ceļošanas dokumentu atklāšanu, kā arī veikt pasākumus, lai uzlabotu atgriešanās praksi. Starp *CIREFI*, *ICONet* un aģentūras īstenotajiem pasākumiem rodama skaidra sinerģija un apjomradīti ietaupījumi attiecībā uz informācijas par nelegālo imigrāciju vākšanu, analīzi un izplatīšanu.

Ieteikumi

- Prioritāte piešķirama kopīgai riska analīzei kopā ar Eiropolu, starptautiskām organizācijām un attiecīgām trešām valstīm (pamatojoties uz attiecīgiem sadarbības nolīgumiem), tostarp biežāk kopā ar attiecīgiem partneriem veicot kopīgu ģeogrāfiski vai tematiski orientētu riska analīzi.
- *FRONTEX* jāuztic *ICONet* pārvaldība pašreizējā tehniskajā platformā, kāda ir *Frontex* Informācijas sistēmai, vai arī citā platformā. Tas palīdzētu arī nodrošināt, ka tiek labāk izmantots imigrācijas sadarbības koordinātoru tīkls, kas arī ir pieslēgts *ICONet*, kā arī pārņemt *CIREFI* pasākumus.

D. Sekošana līdz attīstībai pētījumos, kas ir būtiski ārējo robežu kontrolei un uzraudzībai

19. Līdz šim *FRONTEX* ir īstenojusi 6 projektus un 7 darbseminārus/seminārus par pētniecību un attīstību. Jaunajām tehnoloģijām ir būtiska nozīme priekšlikumos, kas izklāstīti divos paziņojumos, kurus Komisija sniegusi līdztekus šim ziņojumam, proti, par ieceļošanas - izceļošanas sistēmu un pasākumiem, lai datorizētu robežkontroli, un par Eiropas robežu novērošanas sistēmu. Attiecībā uz pēdējo nozīmīgu ieguldījumu deva *FRONTEX* īstenotais *BIOPASS* projekts par biometrijas datu izmantošanu lidostās un valstu reģistrēto pasažieru programmās, un attiecībā uz pēdējo *FRONTEX* būs nozīmīga loma attiecīgo pētījumu plānošanā, kuros tiks precīzi noteikti veicamie pasākumi.
20. Aģentūra arī aktīvi piedalīsies jaunā Eiropas Drošības pētījumu un jauninājumu foruma darbā, kura ietvaros ir izveidota atsevišķa darba grupa par robežu drošību.

Ieteikumi

21. Galvenā uzmanība turpmāk jāvēlē tam, lai nodrošinātu, ka robežkontroles iestāžu īpašās intereses tiek pienācīgi aptvertas pētniecības pasākumos. *FRONTEX* ir tā iestāde, kas var nodrošināt, ka valstu robežsardzes iestāžu praktiskās vajadzības var ņemt vērā, nosakot turpmākās pētniecības prioritātes, kā arī pastāvīgi informēt šīs iestādes par jaunākajām attīstības tendencēm, organizējot darbseminārus. Šī loma jāattiecinā arī uz praktisku projektu izstrādi nolūkā veikt jauno tehnoloģiju darbības testēšanu reālos apstākļos, izvērtēt to lietderīgumu un ietekmi uz pašreizējām procedūrām, kā arī uzturēt sakarus ar Eiropas standartizācijas institūtiem.

E. Palīdzība dalībvalstīm gadījumos, kad nepieciešama pastiprināta tehniska un operatīva palīdzība pie ārējām robežām, un ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību nosūtīšana

22. Ar *RABITs* regulu, kas stājās spēkā 2007. gada 20. augustā, ir ieviestas būtiskas izmaiņas *FRONTEX* izveides regulas noteikumos attiecībā uz atbalstu dalībvalstīm apstākļos, kad nepieciešama pastiprināta tehniska un operatīva palīdzība pie ārējām robežām. Tajā paredzētas „ātrās reaģēšanas spējas”, lai nodrošinātu cilvēkresursu papildinājumu dalībvalstī, kam radusies šāda vajadzība.
23. Sagatavošanas darbus regulas īstenošanai *FRONTEX* pabeidza drīz pēc regulas pieņemšanas. „*RABIT* resursus” veido 500 – 600 robežsargu. 2007. gada rudenī tika sarīkotas mācības. Līdz šim neviena dalībvalsts nav izteikusi lūgumu nosūtīt *RABIT* vienību.

Ieteikumi

24. Saskaņā ar *FRONTEX* regulas 8. panta noteikumiem *RABIT* vienības nosūtīšanu var apvienot ar tehnisko palīdzību. Komisija iesaka *FRONTEX* šo noteikumu padarīt operatīvāku, iegādājoties savu robežkontroles un uzraudzības aprīkojumu, ko izmantotu *RABIT* vienības, lai nodrošinātu aprīkojuma tūlītēju pieejamību. Vēl cita iespēja ir šim nolūkam izmantot *CRATE* uzskaitīto aprīkojumu, taču būtu jāpārskata noteikumi, lai nodrošinātu aprīkojuma ātru un bezierunu pieejamību *RABIT* vienībām.

F. Dalībvalstīm nepieciešamā atbalsta nodrošināšana kopīgu atgriešanās pasākumu organizēšanā

25. Aģentūra ir sniegusi palīdzību deviņu atgriešanās pasākumu organizēšanā. Tika īstenoti vēl 6 projekti par tādiem jautājumiem kā labākā prakse ceļošanas dokumentu ieguvei un regulāra kopīgu vajadzību noteikšana kopīgiem atgriešanās pasākumiem.
26. *FRONTEX* lomas stiprināšana kopīgo atgriešanās pasākumu atbalstam tika padziļināti apspriesta Vācijas prezidentūras laikā, kā rezultātā Padome 2007. gada jūnijā pieņēma secinājumu kopumu. Secinājumos tika ietverts aicinājums dalībvalstīm iesaistīt *FRONTEX* atgriešanās reisu plānošanā un organizēšanā un noteikt vajadzības kopīgu atgriešanās pasākumu jomā. Tas ir būtisks *FRONTEX* uzdevums, tomēr līdz šim sasniegtie rezultāti liecina, ka šāda atbalsta biežums un intensitāte atpaliek no darbības koordinācijas jomā sasniegtā.

Ieteikumi

27. Komisija pilnībā atbalsta Padomes 2007. gada jūnija secinājumu īstenošanu, kuros noteikts izsmeļošs prioritāšu kopums īstermiņam un vidējam termiņam. Šajā ziņojumā iekļautais ieteikums (skat. II.C nodaļu), ka *FRONTEX* pārvaldītu *ICONet*, veicinās *FRONTEX* spēju pilnveidošanu arī šajā nolūkā. Turklāt jāapsver iespēja pārskatīt *FRONTEX* regulas 7. pantu par *CRATE*, kas pašlaik attiecas vienīgi uz robežkontroles un uzraudzības aprīkojumu, bet ko varētu attiecināt arī uz kopīgiem atgriešanās pasākumiem paredzēto aprīkojumu, tostarp *FRONTEX* īrēto aprīkojumu, piemēram, lidaparātiem.

III. ILGTERMIŅA REDZĒJUMS

28. *FRONTEX* būs centrālā vieta Eiropas Savienības integrētās robežpārvaldības stratēģijas ilgtermiņa attīstībā. Vajadzības gadījumā tās loma jāpaplašina, reaģējot uz konkrētām vajadzībām, pamatojoties uz pakāpenisku pieeju un pakāpenisku administratīvo spēju stiprināšanu un uz nepārtrauktu uzdevumu izpildes novērtējumu. Ilgtermiņa redzējumā jāapsver, kā *FRONTEX* var radīt pievienoto vērtību integrētajam robežpārvaldības modelim kopumā, kā arī tā atsevišķām sastāvdaļām, jo īpaši attiecībā uz pasākumiem sadarbībā ar trešām valstīm un pasākumiem pie robežām. Turklāt integrētās ES jūrniecības politikas kontekstā *FRONTEX* paredzēts dot būtisku ieguldījumu, lai panāktu efektīvāku pārrobežu un starpnozaru sadarbību starp iestādēm un ES aģentūrām, kas iesaistītas darbībās atklātā jūrā.
29. Attiecībā uz integrētās robežpārvaldības modeli kopumā *FRONTEX* potenciāls jāizmanto, lai gūtu labumu visai Šengenas sistēmai kopā. Kaut arī to jautājumu darbības joma, kurus aptver Šengenas novērtēšanas mehānisms, pārsniedz *FRONTEX* pilnvaras, aptverot arī vīzas, policijas sadarbību un datu aizsardzību, *FRONTEX* neapšaubāmi varētu dot pievienoto vērtību šiem novērtējumiem, pateicoties savam neatkarīgajam statusam, speciālajām zināšanām par ārējo robežu kontroli un uzraudzību, kā arī mācību un riska analīzes pasākumiem. Kā paredzēts Hāgas programmā, Komisija 2008. gada otrajā pusē iesniegs priekšlikumu papildu mehānismam esošo Šengenas valstu novērtēšanai, kurā tiks ietverti konkrēti priekšlikumi attiecībā uz iespējamo *FRONTEX* lomu.

A. Pasākumi sadarbībā ar trešām valstīm

30. Sadarbībā ar trešām valstīm *FRONTEX* jānodrošina pasākumu saskaņība ar ārējo attiecību politiku kopumā. Attiecībā uz sadarbību ar trešām valstīm *FRONTEX* pilnvaras ir ierobežotas tā, ka, piemēram, projektus, kuru mērķis ir tehniskā palīdzība, *FRONTEX* trešās valstīs īstenot nevar. Jāapsver iespēja, vai *FRONTEX* varētu veikt eksperimentālus projektus, kuros saņēmējas būtu trešās valstis. Šādi projekti varētu būtiski stiprināt pašreizējo vienošanos ietvaros uzsāktās sadarbības ietekmi, bet tā savukārt var noderēt, lai noteiktu konkrētas vajadzības resursu palielināšanai attiecībā uz robežu pārvaldību konkrētās trešās valstīs, un var papildināt palīdzību, kas tiek finansēta no Kopienas programmām. Vēlāk, ņemot vērā Lisabonas līgumu, būtu jāapsver, kāda varētu būt aģentūras loma attiecībā uz dalību Eiropas robežkontroles misijās, ko veic trešās valstīs.
31. *FRONTEX* ir noslēgusi sadarbības nolīgumus nolūkā izveidot tehniskā līmeņa sadarbību ar robežsardzes iestādēm Krievijā, Ukrainā un Šveicē. Panākts labs progress sarunās ar Horvātiju. Valde devusi pilnvaras risināt sarunas par turpmākiem nolīgumiem ar *FYROM*, Turciju, Ēģipti, Lībiju, Maroku, Mauritāniju, Senegālu, Kaboverdi, Moldovas Republiku un Gruziju. Aģentūra paredz, ka īstermiņā/vidējā termiņā pilnvaras būs jālūdz attiecībā uz citām Rietumbalkānu valstīm, Rietumāfrikas valstīm, ASV un Kanādu. Īstermiņā prioritāte jāpiešķir sadarbības stiprināšanai starp *FRONTEX* un valstīm, kam piedāvāts perspektīvā kļūt par ES dalībvalstīm, kā arī tām trešām valstīm, kuras atzītas par problemātiskiem rajoniem, izmantojot kopīgus pasākumus un riska analīzi, ko veic *FRONTEX*. Balstoties uz *TACIS* projektiem, varētu izpētīt iespēju attīstīt sadarbību starp *FRONTEX* un Baltkrieviju.

B. Pasākumi pie robežas

Horizontālā integrācija

32. Labāka sadarbība starp dalībvalstu attiecīgajām muitas un citām robežkontroles iestādēm ir galvenais elements integrētas robežu pārvaldības modelī, kurā personas un preces kontrolē, izmantojot līdzīgas darba metodes un riska pārvaldības pieejas. Turpmāka analīze viena loga principam, kas paredz, ka robežsardzes un muitas iestāžu pasākumi tiek pilnībā savstarpēji integrēti, jāveic, ņemot vērā novērtējumu, kas pašlaik tiek veikts par muitas turpmāko darbību.
33. Komisija uzsāks pētījumu, lai noteiktu labāko praksi dalībvalstīs attiecībā uz sadarbību starp aģentūrām. Lai veicinātu sadarbību uz vietas, Eiropas līmeņa eksperimentālajos projektos varētu tālāk izpētīt šo iestāžu pasākumu padziļinātas koordinācijas pievienoto vērtību. Komisija iesaka *FRONTEX*, Komisijai un dalībvalstīm veikt *FRONTEX*/Komisijas vadītus kopīgus pasākumus, koordinējot tos ar valsts muitas iestāžu sadarbības projektiem, t.i., vienlaicīgi un tajā pašā robežpārejas punktā īstenojot divus paralēlus projektus attiecībā uz personu pārbaudi un preču kontroli.

Robežuzraudzība - EUROSUR

34. Līdztekus šim novērtējuma ziņojumam Komisija iesniedz paziņojumu, kurā izklāstīts plāns Eiropas Robežuzraudzības sistēmas izstrādei un ieviešanai. *FRONTEX* ir būtiska loma šādas sistēmas sekmīgā sagatavošanā, tostarp izveidojot tīklu, kurā integrētas visas jūras uzraudzības sistēmas, kā jau minēts šā ziņojuma nodaļā, kurā aplūkota pētniecība un attīstība.
35. Izvēloties darbībai tuvāku formulējumu, *FRONTEX* varētu uzņemties „centra” lomu uzlabotā reālā laika operatīvās informācijas apmaiņas sistēmā dalībvalstu starpā. Turklāt, ja *FRONTEX* tiek atļauta sistemātiskāka un strukturētāka piekļuve novērošanas informācijai, tas varētu kalpot par pamatu „*FRONTEX* izlūkdatos balstītas informācijas sistēmas” izveidei, kuras darbība būtu vērsta uz ES ārējām robežām.

Darbības koordinācija

36. Jau ir pierādījies, ka darbības koordinācija ir galvenais Eiropas Savienības līdzeklis, lai nodrošinātu darbības solidaritāti dalībvalstu starpā un novirzītu resursus uz tiem ārējās robežas sektoriem, kur tie visvairāk vajadzīgi. Kā norādīts ietekmes novērtējumā, kas pievienots *RABIT* priekšlikumam, Komisija plāno atgriezties pie jautājuma par pilntiesīgu Eiropas Robežsardzes sistēmu pēc tam, kad būs apkopota šo vienību darbības pieredze. Tomēr ir skaidrs, ka jau šajā posmā rodas divi jautājumi par darbības koordināciju ilgtermiņā attiecībā uz jūras patruļām.
37. Pirmkārt, kā var tālāk uzlabot pašreizējo resursu piešķiršanas sistēmu šiem sektoriem. Komisija turpinās cieši sekot tam, kādu pietiekamu aprīkojumu un cilvēkresursus var nodot dalībvalstu rīcībā, izmantojot pašreizējos mehānismus, un cik lielā mērā ilgtermiņā pastiprinājumu atsevišķām dalībvalstīm, balstoties uz risku pie ārējām robežām, var dot Eiropas Robežu fonds.

38. Otrkārt, ilgtermiņā būs jāpārskata arī pašreizējo mehānismu izmaksu lietderība, piemēram, administratīvās izmaksas, kas saistītas ar to, lai tiktu nodrošināta līdzekļu un cilvēkresursu izvietojuma koordinācija uz *ad hoc* pamata.
39. Turpmākā praktiskā pieredze tiks iestrādāta ilgtermiņa stratēģijā, kurā būs jāapsver, cik lielā mērā dalībvalstu resursu koordināciju būtu jāaizstāj ar robežsargu un aprīkojuma piešķiršanu uz pastāvīga pamata. Šāda veida izvietojuma dēļ varētu būt vajadzīga tiesiskā regulējuma pārskatīšana attiecībā uz *RABITs* vienību locekļu un pieaicināto darbinieku pilnvarām un jānovērtē, vai *FRONTEX* pašai vajadzētu nodarbināt robežsargus un/vai tai vajadzētu iegādāties un/vai īrēt aprīkojumu pastāvīgajām operācijām.

IV. SECINĀJUMI

40. Komisija aicina Padomi piešķirt prioritāti diskusijai par īstermiņa rakstura ieteikumiem, kas izklāstīti šajā ziņojumā, ņemot vērā nepieciešamību pēc iespējas īsākā laikā panākt maksimālu *FRONTEX* ieguldījumu jo īpaši Eiropas Savienības dienvidu jūras robežu pārvaldībā. Prioritāte jāpiešķir arī ieteikumiem saistībā ar *FRONTEX* lomu *Eurosur*, pamatojoties uz atsevišķu paziņojumu, ar kuru Komisija nākusi klajā attiecībā uz šādas sistēmas izveidi.
41. Uz šāda pamata jāuzsāk padziļināta analīze par ilgāka termiņa stratēģiju, kāda jāīsteno Eiropas Savienībai attiecībā uz *FRONTEX* paredzamo lomu integrētas robežas pārvaldības modeļa izstrādē, tostarp iekļaujot stiprinātas sadarbības mehānismu ar trešām valstīm un nodrošinot migrācijas plūsmu stabilu pārvaldību.
42. Ņemot vērā šo diskusiju iznākumu, kā arī neatkarīga novērtējuma rezultātus, kas jāveic saskaņā ar *FRONTEX* regulas 33. pantu, Komisija apsvērs iespēju iesniegt tiesību aktu priekšlikumus, lai izdarītu grozījumus *FRONTEX* regulā. Ilgākā termiņā tā ņems vērā turpmāko pieredzi, kas tiks iegūta saistībā ar jaunajiem noteikumiem par *RABIT* vienību un pieaicināto darbinieku izpildes pilnvarām, lai pārskatītu nepieciešamību atgriezties pie *FRONTEX* koordinēto operāciju visaptverošā tiesiskā regulējuma.